

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLVIII / 382 / 2010
RADA GMINY PSARY
z dnia 28. 10. 2010 roku**

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY PSARY
na 2011 rok**

SPIS TREŚCI

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

	Strony
Wstęp.....	4
Rozdział I	
1.1. Diagnoza.....	6
1.2. Zasoby gminy.....	8
1.3. Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	9
Rozdział II Cele, zadania, realizatorzy programu.	
2.1. Cele programu.....	12
2.2. Zadania programu.....	12
2.3. Realizatorzy programu.....	18
Rozdział III	
3.1. Zasady wynagradzania członków G.K.R.P.Al.....	22
Rozdział IV	
4.1. Źródła finansowania	23
4.2. Zakończenie	23

WSTĘP

Profilaktyka jest to szereg działań mających na celu zapobieganie chorobie bądź innemu niekorzystnemu zjawisku zdrowotnemu przed jej rozwinieciem się, poprzez kontrolowanie przyczyn i czynników ryzyka. Polega ona na zapobieganiu poważniejszym konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie. Celem profilaktyki jest podjęcie szybkich i skutecznych działań przywracających zdrowie, ma ona również na celu zahamowanie postępu lub powikłań już istniejącej choroby. Dzięki temu prowadzi do ograniczenia nieprawidłowości i inwalidztwa. Istotnym elementem profilaktyki jest także zapobieganie powstawaniu niekorzystnych wzorów zachowań społecznych, które przyczynia się do podwyższenia ryzyka choroby. Wyróżniamy **trzy fazy** profilaktyki :

. Profilaktyka wczesna – mająca na celu utrwalenie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia i zapobieganie szerzeniu się niekorzystnych wzorców zachowań w odniesieniu do osób zdrowych.

. Profilaktyka pierwotna (I fazy) – mająca na celu zapobieganie chorobie poprzez kontrolowanie czynników ryzyka, w odniesieniu do osób narażonych na czynniki ryzyka.

. Profilaktyka wtórna (II fazy) – zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie i leczenie.

. Profilaktyka III fazy, której działania zmierzają w kierunku zahamowania postępu choroby oraz ograniczeniu powikłań.

W zakresie profilaktyki wtórnej rolę odgrywają przesiewowe badania skринingowe. Są to zorganizowane działania polegające na wczesnym wykryciu w populacji chorób lub stanów patologicznych za pomocą stosownych badań i wiarygodnych testów diagnostycznych. Prowadzone szeroko zakrojonych działań profilaktycznych przynosi w krótszej lub dłuższej perspektywie czasowej wymierne korzyści dla społeczeństwa w postaci :

- poprawy świadomości zdrowotnej populacji;
- poprawy stanu zdrowia ludności;
- zmniejszenia ilości osób z powikłaniami chorób i trwałym inwalidztwem;
- zmniejszenia liczby zachorowań i zgonów;
- zwiększenia wykrywalności chorób we wczesnym stadium rozwoju;
- zwiększenia odsetka wyleczeń;
- zmniejszenia abstynencji chorobowej;
- obniżenia kosztów leczenia;
- mniejszych strat finansowych(zasiłki chorobowe, straty produkcyjne).

Na każdym etapie działań profilaktycznych znaczącą rolę odgrywa EDUKACJA ZDROWOTNA proces w trakcie którego ludzie uczą się dbać o zdrowie własne i innych osób. Koncentruje się ona na uświadomieniu związków między zdrowiem człowieka a jego stylem życia oraz środowiskiem fizycznym i społecznym. Edukacja zdrowotna obejmuje główne działania informacyjne, których

bezpośrednim celem jest ukształtowanie sprzyjających zdrowiu przekonań motywacji i umiejętności, a co za tym idzie postaw zdrowotnych jednostki, które powinny prowadzić do realizacji zachowań służących zdrowiu.

Polskie prawodawstwo zobowiązuje określone przedmioty do realizacji zadań profilaktycznych. Tymi podmiotami przede wszystkim są organy administracji publicznej, tak rządowej, jak i samorządu terytorialnego.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku z późniejszymi zmianami, tekst jednolity Dz. U. z 2007 roku Nr 70 poz.473 a poszerzone są Europejskim Planem Działań Wobec Alkoholu, Wojewódzką Strategią Polityki Społecznej na lata 2006 – 2020 (dział 6.3), w oparciu o Gminną Strategię Polityki Społecznej na lata 2006 – 2013 w Psarach (rozdział 2.3.4). Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w szczególności tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od alkoholu: działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczenie dostępności alkoholu: leczenie, rehabilitacja i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnych następstw nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy. Zgodnie z zapisem w art. 11¹ ustawy na wydatki związane z realizacją gminnych programów profilaktycznych gminy pozyskują dodatkowe środki z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i zobowiązane są do wykorzystania ich na zadania, które w szczególności obejmują :

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych w programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. ponadto Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, Pełnomocnik ds. uzależnień czynią starania pozyskania dodatkowych środków w ramach programów na realizację powyższych zadań.

W związku z powyższym realizacja w/w zadań prowadzona jest w Gminie Psary w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który określa działania profilaktyki, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy. Zadania niniejszego Programu będą realizowane od dnia przyjęcia przez Radę Gminy w Psarach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 rok.

Rozdział I

1.1. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Gminę Psary zamieszkuje obecnie 11.320 mieszkańców.
Według danych Powiatowego Urzędu Pracy (stan na dzień 31.08.2010r. zarejestrowanych jest 396 osób bezrobotnych, w tym
224 kobiety
172 mężczyzn
z prawem do zasiłku 58 osób w tym 27 kobiet.

W 2009 roku na terenie Gminy Psary stwierdzono:

- popełnionych przestępstw – 106;
- ilość sprawców będących pod wpływem alkoholu – 43;
- ilość interwencji w miejscach publicznych – 305;
- ilość interwencji domowych – 169.
- ilość zatrzymanych kierowców będących pod wpływem alkoholu – 43;;

W trzech kwartałach 2010 roku na terenie Gminy Psary stwierdzono:

- popełnionych przestępstw – 75.;
- ilość sprawców będących pod wpływem alkoholu – 27;
- ilość interwencji w miejscach publicznych – 209;
- ilość interwencji domowych – 144;
- ilość sporządzonych „Niebieskich Kart”- 8;
- ilość sprawców przemocy domowej – 7;

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzieliła 51 porad osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym. W wymienionym okresie wpłynęło 10. nowych wniosków leczenia odwykowego. W wyniku pracy GKRPAI. czworo osób , w tym jedna kobieta dobrowolnie podjęło leczenie odwykowe w zamkniętych ośrodkach odwykowych. Na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Sąd Rodzinny w Będzinie rodzinom odebrał 2 dzieci, dzieci zostały umieszczone w Domu Dziecka w Sarnowie.

W Punkcie Konsultacyjnym do 30 września 2010 roku skorzystało 257 osób:

- z porad prawnika – 36 osób
- z porad psychologa – 159 osób
- z porad logopedy – 14 dzieci
- z porad terapeuty do spraw uzależnień - 48 osób

Mając świadomość występujących problemów, podjęto działania zmierzające do ograniczenia spożycia alkoholu, poprzez zasady usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, limitu punktów sprzedaży, Uchwała Rady Gminy Nr XXXVII /264 /98 z dnia 27.02.1998 roku wprowadziła katalog obiektów chronionych, w pobliżu których nie mogą być usytuowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych m. in. o:

- szkoły, przedszkola, placówki opiekuńczo – wychowawcze, obiekty kultu religijnego. i wprowadziła także zasadę oddalenia o co najmniej 50 m od obiektów chronionych w stosunku do punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Według stanu na dzień 30września 2010r. w gminie funkcjonują punkty sprzedaży napojów alkoholowych - w tym sprzedających napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo – 42;
- o zawartości alkoholu w procentach od 4,5% do 18% (bez piwa)- 37;
- o zawartości alkoholu powyżej 18% - 36

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży :

- o zawartości alkoholu w procentach do 4,5% oraz na piwo – 11;
- o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (bez piwa) - 6.;
- o zawartości alkoholu powyżej 18% - 8.

Określony Uchwałą Rady Gminy limit w wysokości 50 punktów sprzedaży napojów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w detalu został wykorzystany w 70 %

- 25 zakładów gastronomicznych, z tego 11 lokali ze sprzedażą, tylko napojów alkoholowych o zawartości 4,5% alkoholu oraz piwa.

Limit w wysokości 50 punktów sprzedaży napojów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) określony dla gastronomii, wykorzystany został w wysokości 28 %.

1.2. ZASOBY

1. Od 1990r. działa Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach, który udziela pomocy w różnych formach:
  - finansowej
  - w naturze
  - w usługowej

W ośrodku pracuje trzech pracowników socjalnych obsługujących klientów z terenu Gminy Psary, w tym również osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.

2. Od 1984 roku działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Od września 1998 roku działający Punkt Konsultacyjny w Psarach ds.
  - poradnictwa dla osób uzależnionych,
  - poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą,
  - poradnictwo ogólnie – wychowawcze,
  - wczesna profilaktyka,
  - zajęcia w Świetlicy Integracyjnej:
    - a. kółko taneczne,
    - b. kółko redakcyjne,
    - c. zajęcia profilaktyczne,
    - d. zajęcia plastyczne,
    - e. zajęcia umuzykalniające,
    - f. zajęcia dydaktyczno – edukacyjne,
    - g. zajęcia sportowe,
    - h. konkursy,
    - i. turnieje,
    - j. gry i zabawy integracyjne
4. Zajęcia specjalistów ds. Uzależnień, przemocy, terapii:
  - psychoterapeuta
  - prawnik
  - psychiatra biegły sądowy

- psycholog biegły sądowy
- pedagog
- logopeda
- psycholog rodzinny
- przeszkolony zespół realizatorów (pedagodzy szkolni) szkolnych programów profilaktycznych (m.in. „Spójrz Inaczej”, „Jak żyć z ludźmi – umiejętności interpersonalne”).

Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Punkt Konsultacyjny współpracują ze sobą, z przedszkolami, szkołami podstawowymi, gimnazjum, policją, sądem rodzinnym, bibliotekami, ośrodkiem kultury, celem udzielania kompleksowej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

5. Wolontariusze

Działalność Punktu jest wspierana przez wolontariuszy, szczególnie w zakresie rozszerzenia opieki nad dziećmi poprzez pomoc w nauce oraz organizowania kół zainteresowań i rozwoju indywidualnych zdolności dzieci.

1.3. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kierują działalność wszystkich instytucji na terenie gminy, zmierzającą do realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na 2011 rok.

Zasady polityki programu:

- a. Program koncentruje się przede wszystkim na zjawiskach, które są specyficzne do działań samorządu lokalnego. W dziedzinie trzeźwości społecznej pozostają rozległe obszary do objęcia przez samoorganizującą się działalność obywateli. Samorząd inspirowe i wspomaga działania podejmowane przez grupy samopomocowe, organizacje pozarządowe, grupy wolontariuszy, jednostki i instytucje zaangażowane w realizację poszczególnych zadań programów.
- b. W dziedzinie życia gospodarczego programu, postuluje się przyjęcie zasady, że alkohol jest specyficznym i odmiennym od innych produktów towarem, wymagającym specyficznych regulacji, w tym przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.
- c. Program rezygnuje z batalistycznej frazeologii walki z alkoholizmem – zamiast apeli o jego zwalczenie, proponuje się konkretne zadania wskazujące na metody ich realizacji.

Podstawowe strategie realizacji programu:

1. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych).

2. Rozwój profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wpływających na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości, w szczególności wobec dzieci, młodzieży i grup podwyższonego ryzyka.
3. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów opracowujących i koordynujących realizację programów służących pomocą dzieciom i rodzinom dysfunkcyjnym.
4. Szkolenie przedstawicieli wybranych zawodów w zakresie nowoczesnej strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, zapobiegania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy.
5. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób z problemami alkoholowymi oraz stowarzyszeń prowadzących programy profilaktyczne i naprawcze.
6. Wspieranie usług terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.
7. Wspieranie programów realizowanych przez instytucje i podmioty pozarządowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz środowisk wzajemnej pomocy.
8. Edukacja publiczna poprzez:
  - Informowanie o konsekwencjach nadużywania środków uzależniających i metodach zapobiegania szkodom zdrowotnym,
  - Promocja zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji
  - Dbanie o lobbing wśród liderów opinii i wpływu społecznego i pozyskiwanie wsparcia osób znaczących na różnych szczeblach władzy.
  - Monitorowanie zjawisk i zasobów w sferze problemów alkoholowych.

Pozostałe zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zmniejszenie rozmiarów alkoholizmu oraz jego skutków,
2. Zmniejszenie spożycia napojów alkoholowych przez młodzież, w tym poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Alkohol – nieletnim dostęp wzbroniony”
3. Zapewnienie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu oraz udzielania rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
  - wspieranie placówek uzależnień i współuzależnień oraz placówek i instytucji zajmujących się problemami w rodzinie w zakresie:
    - a. podnoszenie standardu warunków lokalowych oraz wyposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne,
    - b. pokrycia kosztów udziału specjalistycznych placówek w szkoleniach nt. uzależnień, współuzależnień, pomocy ofiarom i sprawcą przemocy domowej,
    - c. pokrycia kosztów realizacji dodatkowych ponadstandardowych usług terapeutycznych
    - d. wspieranie działalności Punktu Konsultacyjnego w Psarach dla osób uzależnionych i członków ich rodzin:
    - e. remont i adaptacja budynku przy ul. Szkolnej 100 w Psarach, celem uruchomienia Świetlicy Integracyjnej w Psarach,

- f. kontynuowanie współpracy z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy z Komisariatem Policji w Wojkowicach, Komendą Powiatową Policji w Będzinie, Sądem Rejonowym, Sądem Rodzinnym w Będzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Psarach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Szkołami Podstawowymi, Gimnazjum,
  - g. kontynuowanie wspierania ogólnopolskich kampanii i lokalnych inicjatyw profilaktycznych,
  - h. kontynuowanie współpracy z zespołem interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy, świadczącego kompleksową pomoc terapeutyczną, psychologiczną, prawną, pedagogiczną, logopedyczną, opiekuńczą i socjalną ofiarą przemocy domowej,
  - i. finansowanie kosztów umów – zleceń dla specjalistów prowadzących zajęcia terapeutyczno – psychologiczne w Punkcie Konsultacyjnym,
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach socjoterapeutycznych i opiekuńczo – wychowawczych poprzez:
- a. dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży;
  - b. organizacja koncertów, wycieczek dla dzieci, młodzieży jako promocja zabawy bez środków psychotropowych;
  - c. pokrywanie kosztów zakupu wyposażenia i sprzętu artykułów piśmiennych, pomocy dydaktycznych;
  - d. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w programach opiekuńczo wychowawczych i terapeutycznych;
- e. kontynuowanie organizowania i finansowania programów profilaktycznych, przedstawień teatralnych, konkursów i przeglądów twórczości;
  - f. współfinansowanie organizacji i udziału dzieci, młodzieży oraz dorosłych w festynach, zawodach sportowych, przeglądach twórczości i innych imprez o charakterze trzeźwościowym oraz promującym zdrowy styl życia;
  - g. stworzenie warunków propagujących zdrowy i trzeźwy styl życia poprzez sfinansowanie budowy, modernizacji i doposażenia obiektów sportowych, placów zabaw;
  - h. nabór, weryfikacja i dofinansowanie turnusów terapeutyczno – rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach tzw. „Akcji Zima” oraz „Akcji Lato”;
  - i. pokrywanie kosztów zakupu pomocy naukowych, dydaktycznych i książek oraz prenumeraty specjalistycznej prasy dla uczestników zajęć w grupach socjoterapeutycznych i Punktu Konsultacyjnego oraz placówek oświatowo – wychowawczych, instytucji i stowarzyszeń realizujących zadania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania z zakresu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym:
- a. pokrywanie kosztów wykonywania i sporządzania przez biegłego psychologa klinicznego oraz lekarza psychiatrę pisemnych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla wskazanych mieszkańców Gminy Psary, programów informacyjno –

edukacyjnych i krótkiej inwestycji przebywających w Izbie Wyrzeźwień mieszkańców gminy.

- b. promowanie, wspieranie i dofinansowanie działalności Stowarzyszenia Abstynenckiego Pomocy Ludziom „CONCORDIA” w Psarach
- c. wspieranie funkcjonowania grup samopomocowych typu: AA, AN, Al.-Anon, Al.-Ateen, DDA, DDD,
- d. przeciwdziałanie łamaniu prawa związanego a handlem napojami alkoholowymi,
- e. przeciwdziałanie zakłócaniu ładu i porządku publicznego spowodowanego nietrzeźwością,
- f. zmniejszenie szkód osobistych i strat ekonomicznych spowodowanych uzależnieniem od alkoholu.

ROZDZIAŁ II

CELE, ZADANIA, REALIZATORZY PROGRAMU

2.1. CELE PROGRAMU

- a. zmniejszanie i zapobieganie rozmiarów problemów uzależnienia, które aktualnie występują
- b. zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- c. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem,
- d. kształcenie sprzyjającego zdrowiu środowiska życia, pracy i nauki,
- e. sport i rekreacja sprzyjające zapobieganiu uzależnieniom, wśród rodzin, dzieci i młodzieży,
- f. ograniczenie i zmiana struktury spożycia alkoholu,
- g. zmiana zachowań i postaw mieszkańców i instytucji gminy Psary w sytuacjach związanych z alkoholem,
- h. wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,

- i. budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu /w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie/
- j. zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych
- k. wspieranie, wdrażanie, promocja Niebieskiej Karty
- l. edukacja publiczna
- m. edukacja FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy)
- n. specjalistyczne wspieranie ofiar przemocy domowej
- o. tworzenie lokalnych systemów w przeciwdziałaniu przemocy domowej
- p. wdrożenie programów, interwencyjno – edukacyjnych, terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej
- q. monitorowanie zagrożeń patologią i problemami alkoholowymi i ewaluacja wyników
- r. badania (ankietami) dotyczące wszystkich aspektów życia osób uzależnionych łącznie z analizowaniem przeszkód utrudniających im codzienne funkcjonowanie
- s. badania na temat:
  - a. wpływ warunków społecznych i ekonomicznych na życie osób niepełnosprawnych i ich rodzin
  - b. sposobów rozwijania służb i rozwiązań wspierających osoby niepełnosprawne
- t. uruchomienie Świetlicy Integracyjnej

2.2. ZADANIA PROGRAMU.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Punkt Konsultacyjny zwiększa dostępność do terapii dla osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin

1. Realizacja programów po podstawowym programie terapii (nie będących świadczeniami zdrowotnymi):
  - a. pracy grupowej
  - b. środowiska
  - c. indywidualnych przypadków
- d. zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych programów
- e. czas pracy placówki (godz. popołudniowo / wieczorne)
- f. wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy
- g. tworzenie informacji w miejscach publicznych
2. Realizacja programów pomocy dla młodzieży używającej napojów alkoholowych
3. Prowadzenie programów profilaktyczno – edukacyjnych dla osób mających problemy (wychowawcze, rodzinne, szkolne), a nie będących ludźmi uzależnionymi (chorymi).
4. Realizacja programów szkoleniowo – motywacyjnych dla mających problemy alkoholowe oraz ich rodzin pobierających zasiłek z OPS.
5. Realizacja programów dla bezdomnych nadużywających napojów alkoholowych.
6. Adaptacja pomieszczeń budynku przy ul. Szkolnej 100 w Psarach.
7. Stworzenie warunków propagujących zdrowy i trzeźwy styl poprzez finansowanie budowy, modernizacji i doposażenia obiektów sportowych i adaptacja terenu rodzinnego centrum rekreacyjno – sportowego, (na boiska do piłki nożnej, piłki ręcznej, siatkówki, koszykówki,

kortów tenisowych), placu zabaw, zaplecza których celem jest propagowanie wśród rodzin, dzieci, młodzieży zdrowego stylu życia, pokazanie różnych sposobów spędzania wolnego czasu o charakterze rozrywkowo – sportowym, imprez kulturalnych, akcji edukacyjno – profilaktycznych.

8. Kierowanie osób realizujących zadania gminnego programu na szkolenia i dofinansowanie szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Dofinansowanie Halowego Turnieju w Piłce Nożnej Klubów i Stowarzyszeń Abstynenckich o pucha TRZEŹWOŚCI
10. Dofinansowanie wyjazdu rodzin na Złot Rodzin Abstynenckich organizowany w okresie wiosennym przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Turystyczno – Krajoznawcze w Katowicach. Złot - jest imprezą cykliczną, promującą trzeźwy styl życia, połączony z elementami profilaktyki antyalkoholowej i terapią rodzin z problemem alkoholowym.
11. Dofinansowanie wyjazdu rodzin na Ogólnopolski Przegląd Twórczości Abstynenckiej ZAMCZYSKO w Olsztynie / Częstochowy w okresie jesieni organizowane przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Turystyczno – Krajoznawcze w Katowicach – jest imprezą cykliczną promującą trzeźwy styl życia.
12. Dofinansowanie Turnieju Siatkówki Plażowej Klubów i Stowarzyszeń Abstynenckich o puchar TRZEŹWOŚCI
13. Dofinansowanie Pikniku Rodzinnego – Dzień FAS –u Cięża bez Alkohol.
14. Dofinansowanie Halowego Indywidualnego Turnieju w Tenisie Stołowym Klubów i Stowarzyszeń Abstynenckich o puchar ZDROWIA
15. Mikołajkowy turniej w piłce nożnej szkół podstawowych o puchar RADOŚCI
16. Dofinansowanie Balu Abstynenckiego – pt.” Karnawał bez alkoholu”
17. Wyjazd na rodzinny obóz terapeutyczny, którego celem jest integrowanie rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu, poprawa komunikacji w rodzinie. Obóz prowadzić będą wykwalifikowani terapeuci oraz psycholog (dla grupy dziecięcej i młodzieżowej)
18. Organizowanie wypoczynku letniego, zimowego obozów i wycieczek dla dzieci i rodzin zagrożonych patologią, z rodzin dysfunkcyjnych i dzieci z placówek specjalnych w oparciu o pisemny program zajęć terapeutycznych.
19. Wspieranie organizowania wycieczek, rajdów, mityngów przez młodzież szkolną, które wpływają na ich rozwój umiejętności interpersonalnych oraz umiejętności służące zdrowemu stylowi życia.
20. Organizacja spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży szkolnej o tematyce profilaktycznej, w wykonaniu aktorów teatrów profesjonalnych.
21. Plenerowy Koncert Rodzinny
22. Lato 2011
23. Koncerty (muzyka poważna, rozrywkowa, ludowa)
24. Objęcie patronatem przez G.K.R.P.Al. Gminnego konkursu pt. „Uzależnienia, HIV, AIDS to także Twój problem”.
25. Pomoc w organizowaniu konkursów plastycznych, literackich, fotograficznych itp. w placówkach oświatowych; GOK, klubach, Gminnej Bibliotece Publicznej i innych placówkach (zakup nagród, materiałów piśmiennych, dyplomów, sprzętu technicznego, itp.)
26. Prowadzenie cykli projekcji filmowych, poruszających tematykę patologii społecznych w porozumieniu ze szkołami, GOK.
27. Organizowanie przedszkolnych, szkolnych festynów rekreacyjno – sportowych, którym celem jest propagowanie zdrowego stylu życia, pokazanie różnych sposobów spędzania wolnego czasu.

28. Wspieranie inicjatyw samorządów uczniowskich związanych z realizacją własnych projektów profilaktycznych w szkołach.
29. Prowadzenie lokalnych imprez profilaktycznych o charakterze rozrywkowo – sportowych, imprez kulturalnych akcji edukacyjno – profilaktycznych, w czasie, których zaproszeni goście (artyści, sportowcy, zespoły muzyczne) swoim autorytetem otwarcie wspierają bezalkoholowe przedsięwzięcia np.

Gmina Psary mówi NIE uzależnieniom,

Forum Abstynentów Spotkanie z Abstynencką Trzeźwością Artystyczną

Bezpieczna Gmina

Rodzinny Rajd Rowerowy po ziemi psarskiej

Dzień Dziecka w Gminie bez Alkoholu

30. Wspieranie organizacji zabaw mikołajkowych, świątecznych dla dzieci z rodzin patologicznych i ubogich, odbywających się nie tylko bez udziału alkoholu, ale w szczególny sposób eksponujący ten fakt.
31. Organizowanie Wigilii dla rodzin patologicznych i ubogich.
32. Udział w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach medialnych: Zachowaj Trzeźwy Umysł, Cięża bez alkoholu, Pomarańczowa Linia, Turystyczny Złot Rodzin Abstynenckich.
33. Poniesienie kosztów związanych z organizacją w/w imprez (m.in. zakup nagród, materiałów piśmiennych, sprzętu technicznego, gaże dla artystów, sportowców, zespołów muzycznych)
34. Realizacja programu profilaktycznego „Pijesz Palisz – Nie skoczysz jak Małysz – i Nie Pojedziesz Jak Kubica MAŁYSZOMANIA” ukierunkowanego na eliminowaniu agresji, negatywnych postaw społecznych, patologii, zagrożeń jakie niosą substancje uzależniające (alkohol, narkotyki, nikotyna), na dzieci szkół podstawowych - edukację medyczną – ratownictwo przedmedyczne poprzez naukę udzielania pierwszej pomocy, edukację w internecie – „Dziecko bezpieczne w internecie”. Kontynuacja programu odbywa się w oparciu o Uchwałę Rady Gminy Psary Nr XIV/91/2007 z dnia 28.11.2007r. w sprawie utworzenia Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną.
35. Realizacja programu „ Jestem tolerancyjny - Jestem kreatywny” ukierunkowanego dla uczniów gimnazjum. Program ma na celu ukierunkowanie młodzieży poprzez profilaktykę celem zapobiegania zjawiskom szkodliwym (uzależnienia – alkohol, nikotyna, narkotyki), chorobom, wypadkom, przestępczości
36. Realizację lokalnego programu wolontarystycznego dla dzieci i młodzieży z Gminy Psary pt. „Pomoc Koleżeńska” poprzez pomoc młodzieży ze starszych klas młodszym uczniom mającym trudności w nauce oraz zmiany zachowań i podejmowania ról społecznych.

37.. Zmiany struktury spożycia alkoholu, ograniczenie dostępności alkoholu oraz zmiany schematów postępowania obywateli związanych z używaniem alkoholu.

Podstawowym założeniem tego zadania jest stworzenie standardów dotyczących zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych.

Eliminowanie możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących dostępności alkoholu dla nieletnich.

- a. wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu;
- b. ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich – kampanie edukacyjne;
- c. edukacja rodziców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji;
- d. wprowadzenie edukacji zdrowotnych związanych z paleniem wśród dzieci i młodzieży;

- e. wspieranie działań służących rekreacji i zabawie młodzieży bez alkoholu (udział w ogólnopolskich kampaniach m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, lokalnych imprezach trzeźwościowych, dofinansowanie wypoczynku mającego na celu zmiany postawy wobec picia alkoholu przez młodzież realizowanego na terenie gminy i poza gminą, w ramach wypoczynku zimowego i letniego, organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych);
- f. kontynuowanie prowadzenia we wszystkich szkołach programów profilaktycznych.

Zmiany struktury spożycia alkoholu, ograniczenie dostępności alkoholu oraz zmiany schematów postępowania obywateli związanych z używaniem alkoholu.

Podstawowym założeniem tego zadania jest stworzenie standardów dotyczących zasad i warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych oraz wskazanie polityki w zakresie ograniczenia dostępności do alkoholu w Gminie Psary. Przyjmuje się jako zasadę, że napój alkoholowy nie jest zwykłym towarem, do którego można stosować proste zasady wolnego rynku, popytu i podaży.

37. Ograniczenie dostępności do alkoholu poprzez:

- a. monitorowanie i interwencje policji oraz służb porządkowych wobec nielegalnego handlu i łamania przepisów ustawy,
- b. monitorowanie spraw sądowych związanych z nielegalną reklamą.

38. Zwiększenie skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i ochrony rodzin przed przemocą.

Kontynuowanie dostępności zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla członków rodzin alkoholowych. Zwiększenie skuteczności interwencji prawno – administracyjnych wobec przemocy i innych form zaburzeń funkcjonowania rodziny poprzez:

- a. tworzenie Lokalnych Koalicji Trzeźwościowych, grup eksperckich;
- b. wspieranie organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej;
- c. edukacja publiczna i współpraca z mediami.

39. Koordynacja działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz realizacji zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

a. Wspieranie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień i innych świadczeń zdrowotnych dla osób uzależnionych. Kontynuowanie pomocy prawnej i terapeutycznej osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego.

b. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób uzależnionych. Współpraca z lokalnymi gazetami i mediami, celem promocji zdrowego stylu życia oraz w zakresie przekazywania bieżących informacji o realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych, informowanie o konsekwencjach nadużywania alkoholu.

c. Stały monitoring zagrożeń patologią społeczną i problemami alkoholowymi na terenie gminy, poprzez prowadzenie badań ankietowych, zbieranie i analizę danych z jednostek realizujących zadania Gminnego Programu oraz innych źródeł danych statystycznych.

d. Planowanie, przygotowanie i wdrażanie racjonalnych działań profilaktycznych prowadzone na podstawie bieżącej diagnozy problemów i zagrożeń występujących na terenie gminy.

Badania ankietowe mające na celu diagnozę występujących w gminie problemów alkoholowych oraz zagrożeń problemami alkoholowymi i patologią.

e. Doposażenie Świetlicy Integracyjnej w Psarach oraz uruchomienie zaplecza sportowo rekreacyjnego na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej dla dzieci, młodzieży i rodzin z terenu Gminy Psary.

f. Profilaktyka oznacza zapobieganie. Świetlica Integracyjna wspiera rodzinę dysfunkcyjną poprzez objęcie dzieci indywidualnymi i grupowymi działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi. W związku z tym przy ul. Szkolnej 100 w Psarach znajduje swą siedzibę Świetlica Integracyjna. W 2011r. będą kontynuowane dalsze zamierzenia : budowa, modernizacja i doposażenie obiektów sportowych i placów zabaw, zaplecza sportowo – rekreacyjnego, które będą tworzyły warunki propagujące zdrowy i trzeźwy styl życia.

Będą czynione starania pozyskania środków unijnych na powyższy cel.

Zakupy wyposażenia i sprzętu, pomocy dydaktycznych, sprzętu sportowego umożliwiają prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, połączonych z realizacją programów z zakresu profilaktyki uzależnień. Wprowadzone będą działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15

Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadania Punktu Konsultacyjnego w Psarach

Realizuje świadczenia korekcyjne, zapewnia osobą uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom możliwość kontynuacji procesu „zdrowienia”, uczy funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie bez alkoholu. Społeczności Punktu ukierunkowane są na przywrócenie zdolności funkcjonowania społecznego osobie uzależnionej.

Punkt stanowi grupę wsparcia dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, kształtuje w społeczeństwie alternatywne środowisko promujące trzeźwy styl życia bez alkoholu i przemocy. Punkt Konsultacyjny prowadzi zajęcia mające charakter świetlicy Integracyjnej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, rodzin z problemem alkoholowym, zapewniając opiekę pedagogiczną – wychowawczą dzieciom uczęszczającym do Świetlicy.

Punkt Konsultacyjny zwiększa dostępność do terapii dla osób z problemem alkoholowym, oraz dla członków ich rodzin.

Do zadań Punktu dla osób z problemem alkoholowym należy w szczególności:

1. Realizacja programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu.
2. Prowadzenie działań konsultacyjno – edukacyjnych dla członków rodzin uzależnionych.

Celem zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej Punktu Konsultacyjnego jest:

- b. terapia dla osób ulegających uzależnieniom
- c. terapia dla osób pijących nadmiernie
- d. grupowa terapia dla osób z problemem alkoholowym
- e. grupowa terapia dla osób współuzależnionych
- f. zajęcia terapeutyczne dla Dorosłych Dzieci Alkoholików
- g. zajęcia terapeutyczne dla dzieci Al.-Ateen
- h. treningi asertywności dla osób z dłuższą abstynencją i osób współuzależnionych
- i. zajęcia terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka / rodziny alkoholowe/
- j. zajęcia psychokorekcyjne dla dzieci /z rodzin alkoholików/

k. zajęcia psychokorekcyjne dla dorosłych / z rodzin alkoholików/
3. Zajęcia logopedyczne dla dzieci i młodzieży / z rodzin alkoholików/
Programem tym będą objęte dzieci w przedszkolach , oraz uczniowie kl. I – III, z terenu Gminy Psary w zakresie :

- a. wady wymowy;
- b. zaburzeń kinestezji artykulacyjnej;
- c. dyslalii;
- d. sygmatyzmów(seplenienia);
- e. rotacyzmu (nieprawidłowej wymowy głosek);
- f. zaburzeń realizacji dźwięczności głosek dźwięcznych;
- g. zaburzeń mowy (opóźniony rozwój mowy);
- h. jąkania.

Ogólnym założeniem jest objęcie kompleksową pomocą logopedyczną dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń w ramach ustawy :

- a. o pomocy społecznej;
- b. o świadczeniach rodzinnych.

Bezpłatna pomoc logopedyczna przysługuje w okresie roku szkolnego, na podstawie zaświadczenia wydanego przez OPS.

- a. zajęcia reintegracyjne rodzin z problemem alkoholowym / systematyczna i długotrwała praca z rodziną/
- b. zwiększenie współpracy między placówkami i organizacjami zajmującymi się dziećmi i członkami rodzin alkoholowych / pomoc społeczna, leczenie, kluby abstynenckie, kuratorzy sądowi/.

Realizuje świadczenia korekcyjne, zapewnia osobą uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom możliwość kontynuacji procesu „zdrowienia”, uczy funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie bez alkoholu.

Punkt Konsultacyjny daje wsparcie dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, kształtuje w społeczeństwie środowisko promujące trzeźwy styl życia bez alkoholu i przemocy. Efektem pracy Punktu jest aktywność osób trzeźwiejących z terenu Gminy, którzy są członkami Stowarzyszenia Abstynenckiego Pomocy Ludziom CONCORDIA.

Punkt Konsultacyjny prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Celem jest:

- a. wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych w szkołach, uczenie umiejętności służących zdrowiu i trzeźwemu życiu;
- b. ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich – kampanie edukacyjne;
- c. ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez młodzież /reklama/;
- d. interwencji profilaktyczne wobec grup podwyższonego ryzyka /dzieci z rodzin alkoholowych/;
- e. edukacja rodziców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji;
- f. uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na „picie szkodliwe”, a także na rozwijanie się procesu uzależnienia;
- g. wprowadzenie edukacji zdrowotnej związanej z paleniem papierosów, używaniem narkotyków oraz abstynencji nikotynowej.

Punkt Konsultacyjny udziela rodzinom z terenu gminy porad prawnych w zakresie prawa rodzinnego, karnego, cywilnego.

Przy współpracy Punktu Konsultacyjnego w szkołach prowadzone są programy profilaktyczne realizowane przez nauczycieli, oraz cykliczne programy profilaktyczne dla dzieci szkół podstawowych pt. „PIJESZ PALISZ – NIE SKOCZYSZ JAK MAŁYSZ I NIE POJEDZIESZ JAK KUBICA – MAŁYSZOMANIA ” i młodzieży gimnazjum pt. NIEĆPAM - „W KRĘGU UCZUĆ”, kampania na rzecz zachowania trzeźwości wśród dzieci i młodzieży – Zachowaj Trzeźwy Umysł pt. „SPORT – ZAWSZE DOBRY WYBÓR”.

Pedagogizacja rodziców dzieci dotkniętych alkoholizmem służy uwrażliwieniu rodziców na psychiczne aspekty dziecka w środowisku alkoholowym. Taką rolę odgrywają programy – pt. „BAWA SIĘ Z RODZINĄ - PIKNIK RODZINNY – DZIEŃ FAS – u CIAŻA BEZ ALKOHOLU”, rodzinny rajd rowerowy – „KU TRZEŻWOŚCI”, biesiada rodzinna.

Pedagogizacja rodziców dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem służy uwrażliwieniu rodziców na psychiczne aspekty dziecka w środowisku alkoholowym.

Przy Punkcie Konsultacyjnym funkcjonuje grupa „ Pierwszy Krok” To wspólnota ludzi, których łączy pragnienie zaprzestania picia i wzajemne wspieranie się w osiągnięciu i utrzymaniu trzeźwości. Wspólnota nie pobiera opłat, nie jest związana z żadną partią, wyznaniem, organizacją. Każdy zainteresowany problemem może uczestniczyć w spotkaniach.

2.3. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Pełnomocnik ds. Uzależnień

Inicjuje działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych na terenie gminy, gromadzi materiały niezbędne do realizacji / broszury, czasopisma, książki, plakaty, ulotki o tematyce przeciwalkoholowej itp./. Przekazuje materiały realizatorom gminnego programu. Informuje o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego, motywuje do leczenia. Udziela wsparcia po zakończeniu leczenia(kieruje do grup wsparcia po zakończonym programie leczenia w placówce odwykowej w punkcie konsultacyjnym).

Współpracuje ze szkołami, ośrodkiem pomocy społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, które mogą zaangażować się w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu. Uruchamia interwencje w przypadku zdiagnozowanej przemocy domowej.

Profilaktyka wśród dzieci i młodzieży wymaga nowoczesnych metod oddziaływania, opartych na systemowej realizacji programów profilaktycznych i informacyjno – edukacyjnych, wpływających na postawy uczniów oraz uczących umiejętności służących zdrowemu stylowi życia. Współpraca i wspólne działania terapeutyczne i profilaktyczno – edukacyjne pedagogów szkolnych, wychowawców, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, pracowników Punktu Konsultacyjnego, służy globalnemu oddziaływaniu na dzieci, młodzież, dorosłych a w szczególności rodziców.

Poradnictwo dla Rodzin w Sytuacji Kryzysowej

2. Prawnik - pracuje w Punkcie Konsultacyjnym udziela porad prawnych, wskazuje miejsca i sposoby poszukiwania pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, rodzinom w których występuje przemoc.

Celem zwiększenia dostępności pomocy prawnej jest:

- a. skuteczność interwencji prawno – administracyjnej wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu.

Specjaliści pełniący dyżury w Punkcie Konsultacyjnym udzielają porad o sposobach rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy rodzinom w wychowaniu dzieci poprzez doskonalenie ich umiejętności wychowawczych. Przeprowadzają rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami. Składają wizyty domowe.

Poradnictwo dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych

3.Terapeuta - prowadzi terapię indywidualną i grupową dla uzależnionych, współuzależnionych i kobiet uzależnionych od alkoholu. Współpracuje z OPS. GKRPAI. Współdziała w zakresie działań edukacyjnych i informacyjnych dla dzieci, młodzieży. Wspiera działania pedagogizacji rodziców w zakresie zagrożeń wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu, uzależnienia od alkoholu, problemów psychologicznych rodzin z problemem alkoholowym, a w szczególności dzieci wychowywanych w tych rodzinach.

Psychoterapeuta – pełniący dyżur udziela pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym, a w szczególności młodzieży oraz ich rodzinom. Dokonuje oceny i diagnozy uzależnienia od alkoholu. Wobec tych osób podejmuje działania edukacyjne, motywując do zmiany dotychczasowych zachowań związanych z używaniem alkoholu.

Poradnictwo Wczesno – Profilaktyczne

Prowadzi dla dzieci i młodzieży zajęcia profilaktyczno – wychowawcze, socjoterapeutyczne. Współpracuje ze szkołami w prowadzeniu działań i programów profilaktycznych, przeprowadza konsultacje, superwizje dla nauczycieli, wychowawców, realizatorów profilaktycznych w szkołach, konsultuje programy profilaktyczne, wspomaga merytorycznie i inicjuje wprowadzanie do szkół nowatorskich działań edukacyjnych, profilaktycznych.

4.Pedagog – pracownik Punktu udziela pomocy w eliminowaniu zaburzeń występujących u dzieci, młodzieży i dorosłych poprzez /warsztaty radzenia sobie ze złością, stresem/. Kształci umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym. Grupa socjoterapeutyczna stanowi podstawę pracy profilaktycznej z dziećmi pochodzącymi z rodzin mających problemy z alkoholizmem. W wyniku spotkań dzieci przede wszystkim mają okazję uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych i wychowawczych. Grupa logopedyczna liczy 10 dzieci, logopeda pracuje z dziećmi w wieku przedszkolnym, pracując w siedzibach przedszkoli.

Poradnictwo dla Osób Dotkniętych Przemocą

5.Psycholog – pełniący dyżur w Punkcie udziela porad o sposobach rozwiązywania problemów przemocy domowej, przemocy w stosunku do dzieci, dorosłych. Prowadzi terapię indywidualną i rodzinną. Współpracuje z Sądem Rodzinnym, Kuratorami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Pomaga w zmianie sposobów postrzegania sytuacji interpersonalnych, zwłaszcza konfliktowych umożliwia znajdowanie bardziej konstruktywnych rozwiązań niż stosowanie przemocy. Uczy radzenia sobie z trudnymi stanami emocjonalnymi, zmianami wartości i przeformułowania przekonań dotyczących ról: męża/ żony, rodziny, mężczyzny/ kobiety.

Punkt Konsultacyjny zwiększa dostępność do terapii dla osób z problemem alkoholowym. Mając świadomość występujących problemów podjęto działania zmierzające do zwiększenia

dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych (realizacja polegać będzie na finansowaniu i dofinansowaniu niżej wymienionych zadań).

Punkt Konsultacyjny ma za cel prowadzenie grup terapeutycznych dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu i treningów asertywności dla współuzależnionych, których celem jest m.in. nabywanie odpowiedzialności za realizację własnych potrzeb oraz umiejętności ochrony dzieci.

6. Pedagogzy Szkolni

Współpracując z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Punktem Konsultacyjnym celem objęcia opieką i terapią psychologiczną – pedagogiczną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, a w szczególności ulegających przemocy domowej.

Jednym z ważniejszych zadań w realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest stworzenie systemu pomocy socjoterapeutycznej dla dzieci. Podstawowym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu.

Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalności wydarzeń wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad własnym życiem. Ponadto dzieci stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Dobrze rozwiązaniem stanowi tworzenie punktów świetlicowych, które będą realizowały plan pomocy dzieciom i rodzinie.

Celem zaspokojenia zaobserwowanych potrzeb środowisk sołeckich, funkcjonuje w Malinowicach) Punkt Świetlicowy działający przy współpracy z Sołectwem Malinowice.

. Punkt Świetlicowy „Droga” w Malinowicach

Proponuje się prowadzić zajęcia pozalekcyjne wychowawcze i profilaktyczno – socjoterapeutyczne, zgodnie z programem przygotowanym dla całej grupy.

W wyniku dwugodzinnych spotkań dwa razy w tygodniu, dzieci nie tylko będą dożywiane, lecz przede wszystkim będą miały okazję uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych i wychowawczych.

7. Młodszy Wychowawca Świetlica Integracyjna

Wspiera rodzinę dysfunkcyjną obejmując dzieci indywidualnymi i grupowymi działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi, z programem profilaktycznym, do której przyjmowane są dzieci na wniosek pedagoga szkolnego, pracowników OPS-u, kuratora sądowego, rodziców.

W Świetlicy objęte są opieką dzieci w wieku od 7 – 18 lat z terenu Gminy Psary.

Wychowawcy i pedagogzy prowadzą zajęcia opiekuńcze, wychowawcze, korekcyjne, terapeutyczne, oświatowe, resocjalizacyjne wobec uczestników i ich rodzin. Placówka ta zapewnia dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie dzienną, ciągłą opiekę i wychowanie, jak również wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki;

- doposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć.

8. Ośrodek Pomocy Społecznej

Udziela pomocy socjalnej, pomaga w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, materialnych, bytowych osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Oddziaływanie socjalne Ośrodka Pomocy Społecznej skupione jest na motywowaniu osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, umożliwiające im reintegrację zawodową i społeczną, a w konsekwencji podjęcie pracy dającej utrzymanie.

Praca socjalna prowadzona w OPS ukierunkowana jest na wspomaganie rodziny w rozwiązywaniu istniejących problemów alkoholowych. Pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe, w zakresie występowania problemu alkoholowego w rodzinie, które są niezbędne w orzeczniczych działaniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy socjalni ściśle współpracują z Pełnomocnikiem, prowadząc stały monitoring działań wobec osób nadużywających alkohol, zobowiązanych przez Komisję do podjęcia leczenia odwykowego.

9. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Inicjuje i wspiera działania służące zwiększeniu pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Przeprowadza rozmowy z osobami pijącymi nadmiernie alkohol – motywuje do podjęcia leczenia odwykowego lub kieruje wnioski o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu. Prowadzi działania edukacyjne i konsultacyjne z członkami rodzin z problemami alkoholowymi, wskazuje sposoby szukania pomocy w rozwiązywaniu tych problemów, zachęca do udziału w terapii w Punkcie Konsultacyjnym, udziału w grupach wsparcia.

Do zadań Komisji należy :

- a. przyjmowanie wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych oraz kierowanie ich do Sądu lub Prokuratury;
- b. prowadzenie rozmów interwencyjno –motywacyjnych z osobami uzależnionymi;
- c. przestrzeganie przepisów ustawy w sprawie rozmieszczenia i udzielania koncesji alkoholowych na punkty sprzedaży alkoholu;
- d. organizowanie festynów imprez i konkursów trzeźwościowych i z zakresu wiedzy o uzależnieniu;

Komisja wskazuje członkom rodziny nadużywającej alkohol miejsce i sposoby poszukiwania pomocy w rozwiązywaniu problemów alkoholowych powstałych w rodzinie na skutek alkoholu przez członka rodziny. W przypadku współwystępowania obok problemu alkoholowego problemu przemocy Komisja kieruje do Punktu Poradnictwa dla Rodzin, celem udzielenia pomocy prawnej i psychologicznej.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Psary członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie:

Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości – 120 ,- zł brutto

wypłacane na podstawie listy obecności za udział w posiedzeniu Komisji, udział w posiedzeniu Podkomisji motywująco – interwencyjnej, skontrolowanie lub zaopiniowanie placówek sprzedających alkohol miesięcznie bez względu na ilość odbytych posiedzeń;

- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów otrzymują wynagrodzenie – 80,-zł. brutto wypłacane na podstawie listy obecności za udział w posiedzeniu Podkomisji motywacyjno – interwencyjnej, skontrolowanie lub zaopiniowanie placówek sprzedających alkohol, miesięcznie bez

względu na ilość odbytych posiedzeń. W przypadku nieobecności w czasie posiedzenia nie będzie wypłacane wynagrodzenie.

Wolontariusze

Działalność placówki jest wspierana przez wolontariuszy, szczególnie w pomocy w nauce, prowadzeniu kół zainteresowań i indywidualnych zdolności dzieci. Pomoc wolontariuszy odbywa się na podstawie porozumienia zawartego przez kierownika z wolontariuszem.

Pełnomocnik ds. uzależnień współpracuje z :

1. Członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Psarach.
2. Dyrektorami Szkół Podstawowych i Gimnazjum w Psarach.
3. Pedagogami Szkolnymi.
4. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.
5. Sądem Rodzinnym.
6. Powiatową Komendą Policji w Będzinie
7. Komisariatem Policji w Wojkowicach.
8. Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – PARPA w Warszawie.
9. Ochotniczą Strażą Pożarną Gminy Psary

ZHP i inne organizacje młodzieżowe

We wspólnej działalności propagują zdrowy styl życia bez alkoholu, narkotyków w grupie dzieci i młodzieży. Stwarzają możliwości dzieciom i młodzieży rozwoju osobistego i umiejętności służących zdrowemu stylowi życia.

Spodziewane rezultaty z realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zmniejszenie nowych przypadków uzależnienia od alkoholu.
2. Spadek ilości wczesnej inicjacji alkoholowej wśród młodzieży.
3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.
4. Zmniejszenie degradacji psychofizycznej osób uzależnionych od alkoholu.
5. Podniesienie poziomu znajomości problemów alkoholowych wśród społeczeństwa.

ROZDZIAŁ III

3.1. ZASADZY WYZNAGREADZANIA CZŁONKÓW G.K.R.P.AL.

Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Psary członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala następujące zasady finansowania pracy członków Komisji . Członkowie G.K.R.P.AL. otrzymują wynagrodzenie:

- 1.Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w wysokości – 120,- zł., brutto, wypłacane na podstawie listy obecności za udział

w posiedzeniu Komisji, udział w posiedzeniu Podkomisji Motywująco – Interwencyjnej, skontrolowanie lub zaopiniowanie placówek sprzedających alkohol miesięcznie bez względu na ilość odbytych posiedzeń.

2.Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie – 80,- zł brutto, wypłacane na podstawie listy obecności za udział w posiedzeniu Podkomisji Motywacyjno – Interwencyjnej, skontrolowanie lub zaopiniowanie placówek sprzedających alkohol, miesięcznie bez względu na ilość odbytych posiedzeń.

W przypadku nieobecności w czasie posiedzenia, nie będzie wypłacane wynagrodzenie.

ROZDZIAŁ IV

4.1. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródła finansowania

- a. środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
- b. niewykorzystane środki Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z danego roku przechodzą na rok następny.
- c. przewiduje się współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Zasady finansowania zadań programu:

- a. wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu ujęte zostają w planach budżetowych na 2011 rok w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi, określa Załącznik do niniejszego programu zwany: Planem wydatków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – Załącznik Nr 2,
- b. dysponentem w/w środków jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

4.2. ZAKOŃCZENIE

Alkoholizm jest „chorobą osamotnienia”. Chodzi tu o osamotnienie alkoholika, jego rodziny a w szczególności jego dzieci. Celem naszym jest dostarczanie informacji na temat alkoholizmu, jego konsekwencji oraz leczenia, po to by pokonać poczucie bezsilności związane z tą chorobą. W obecnej chwili wiążemy nadzieję z grupami ludzi o podobnych problemach, gdzie ludzie żyjący z problemem alkoholowym mogą w grupie wymieniać swoje doświadczenie związane ze zniszczeniami jakie alkohol spowodował w ich życiu. Doświadczenie uczy nas, że tym, którzy korzystają z pomocy grupy i terapeuty jest o wiele łatwiej. Dlatego my, żywimy nadzieję, iż wszyscy, których cierpienie spowodowane jest alkoholem, czy w sposób bezpośredni, czy pośredni, zwrócą się o dostępną dla nich pomoc i przyłączą się do tych, którzy wyszli z choroby alkoholowej oraz ich rodzin.

Sporządził: Aleksander Koćwin

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XLVIII / 382 /2010
RADY GMINY PSARY
z dnia 28. 10. 2010 rok

PLAN WYDATKÓW
GMINNEGO PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
2011 r

Rozdział 85154
/ Przeciwdziałanie Alkoholizmowi /

§ 4010

WYNAGRODZENIE OSOBOWE PRACOWNIKÓW - 73.650,-zł.

1 etat Pełnomocnika ds.Uzależnień
1 etat Młodszy Wychowawca
nagroda jubileuszowa

§ 4040

DODATKOWE WYNAGRODZENIA ROCZNE - 6.000,-zł.

§ 4110

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE - 12.700,-zł.

§ 4120

SKŁADKI NA FUNDUSZ PRACY - 1.925,-zł.

§ 4170

WYNAGRODZENIA Z TYTUŁU UMÓW

- 17.500,-zł.

t.j.

umów zleceń, umów o dzieło z osobami fizycznymi

Specjaliści :

1. terapeuta, prawnik, pedagogzy, psycholog, psychiatra, logopeda, biegli sądowi (psychiatra, psycholog), Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, programista – informatyk,

§ 4210

ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA

- 12.775,-zł.

t.j. w tym :

artykuły biurowe dla Punktu Konsultacyjnego, świetlicy , nagrody dla uczestników konkursów, programów profilaktycznych, festynów itp. / o tematyce związanej z Przeciwdziałaniem Alkoholizmowi, Agresji i Przemocy/, środki czystości, wyposażenie apteczki, papier, tonery do drukarki i ksero,

§ 4260

ZAKUP ENERGII

- 11.700,-zł.

t.j. w tym :

dostawy energii elektrycznej, gazu, wody

§ 4300

ZAKUP USŁUG POZOSTAŁYCH

- 10.000,-zł.

t.j.

wycieczki, opłaty za usługi pocztowe, telefoniczne, internetowe, usługi reklamowe, informatyczne, programy informacyjno – edukacyjne i krótka interwencja, festyn rodzinny, szkolenia, umowy z firmami usługowymi, usługi kominiarskie, wywóz nieczystości płynnych, śmieci, konserwacja sprzętu p – poż, instalacji gazowych, instalacji CO, konserwacja kserokopiarek i wymiana części, aktualizacja programów komputerowych, opłaty za konserwację i naprawę telefonów.

§ 4360

OPLĄTY Z TYTUŁU USŁUG TELEFONII KOMÓRKOWEJ

- 700,- zł.

§ 4370

OPŁATY Z TYTUŁU USŁUG TELEFONII STACJONARNEJ - 2.000,- zł.

§ 4410

PODRÓŻE SŁUŻBOWE - 750,-zł.

t.j. w tym:

bilety autobusowe, miesięczne, delegacje

§ 4430

RÓŻNE OPŁATY I SKŁADKI - 800 -zł

t.j. w tym :

opłaty ubezpieczenia sprzętu komputerowego będącego w Punkcie Konsultacyjnym , rzeczowe.

§ 4700

SZKOLENIE PRACOWNIKÓW - 1.000,- zł.

§ 4740

ZAKUP MATERIAŁÓW PAPIERNICZYCH DO DRUKAREK I KSERO - 1.000,- zł.

§ 4750

ZAKUP AKCESORIÓW KOMPUTEROWYCH - 1.500,- zł.

Razem : 154.000,-zł

Ogółem : Dział 851

Rozdział 85153 - 6.000,-zł.

Rozdział 85154 - 154.000,-zł.

160.000,- zł.